



CÍVIS PORTA



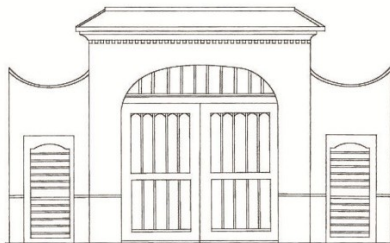
1
2018

CÍVISPORTA

ARTFOLIO

Szerkesztette:

Balogh László – Horváth Péter



Debrecen 2018.

IMPRESSZUM

Helytörténelmi online folyóirat

Kiadó: Balogh Tamás – Debrecen

Felelős szerkesztők: Balogh László és Horváth Péter

Szerkesztőségi elérhetőségek

Web: <http://www.civisporta.hu>

E-mail: civisporta@gmail.com

A CIVISPORTA online folyóirat szerkesztősége fenntart minden, a weblap és a folyóirat bármely részének, bármilyen módszerrel, technikával történő másolásával és terjesztésével kapcsolatos jogot.

Borító: Maksai János: Kálvinista Róma című festménye



ISSN 2560-015X

A Tisztelt Író és Olvasó Közösséghez!

*„Újonnan induló kiadványunkkal hisszük, hogy megalapozunk egy olyan hosszútávon működő tudományos periodikát, amelynek egyfelől egyre bővülő írói gárdája lesz, másfelől pedig az értő közönséghez is eljut. Célunk nem más, mint, egy tudományos alaposságú ismeretterjesztő negyedévente megjelenő online folyóirat-sorozat útnak indítása. Olyan tanulmányokat, cikkeket várunk, amelyek történelmi, **irodalmi**, **művészeti**, közlekedési, gasztronómiai stb. szemszögből mutatják be Debrecen és térségének helytörténetét, továbbá annak tágabb régióját az Érmelléktől a Tiszáig, illetve a Nyírségtől Békésig.”*

E szavakkal harangoztuk be 2017 tavaszán indult új online folyóiratunkat, amely a helytörténet kutatók körében már elfogadottá vált, s nagy népszerűségnek örvend mind a mai napig. Sokan úgy gondolják azonban, hogy ennek a kiadványnak kizárólag a helytörténet kutatás a fő profilja, mivel az eddig megjelent számokban lévő tanulmányok ezt sugallják. Erre rációvalva jelentkezünk most kissé lazább hangvételű, művészeti jellegű kiadványunkkal, amiben most egy debreceni fiatal költő, Szentesi Edina verseit olvashatják. Illusztrációként Maksai János debreceni festőművész képei színesítik az új kötetet. Korábbi terveinknek megfelelően tehát a művészet irányába is nyitunk, amely kiadványainkat ezután CÍVISPORTA – ARTFOLIO címmel jelentetjük meg. Reméljük, hogy ezt a kiadványt is örömmel forgatják majd a Cívisporta eddigi és új olvasói.

A Szerkesztőség

Hegyek ormán elterülő hajnal árja

törékeny testét magába rántja
amint hajlik a pipacs
szárnyszegetten, félszegen
önmagába
Majd kél a Nap
s pirkadva hajnal hasad,
mint megannyi gyermeki szív
anyai érintéstől fosztva
örvénylő pipacshad,
vörösnek izzó ereje
árad a nappali fényben
szomjazva issza nektárját a légnek,
hömpölygő áradatba fulladtn
megtörik a bánat
ó örvénylő pipacsfátylak
omoljatok hát vígan e tájra!



Maksai János: Nyár

Engem mindig
kicicomáznak a telek
fűrészporos ajakkal
fakószürke, csontra tapadó fájdal-
lommal
csipkézik lelkemet
Egy porcióval mindig
kevesb leszek én ilyenkor
sírhintóból építkezem majd
ha jó a tavasz
addig ösztön-hajtotta rohanás
minden nap
mi a feledést segítené elő
s a reményt táplálja
hogyan zord tél-szobám
fagyfalát
szelíden bontja majd a Nap



(Kép forrása: https://www.ablakep.hu/pages/muanyagablak/contents/static/35/1477057615_600x500.jpg)

Zörrenni függönyt
ablakomra aggattam
elkapni zajos utcák dús zaját
libeg a fátyol,
s ablaktámlába akad
ahogy hullámszik rajta
temérdek virághad
néma függönyminták
hajlanak táncba
szellő fodrozta függönyránc
rágva ring
és ó, hogy táncol a szív
ha a szem csak rátekint
árad kintről a boldogság



(Kép forrása: https://www.slikomania.mk/fotky6681/fotos/zavesi_firana-pola-b.jpg)

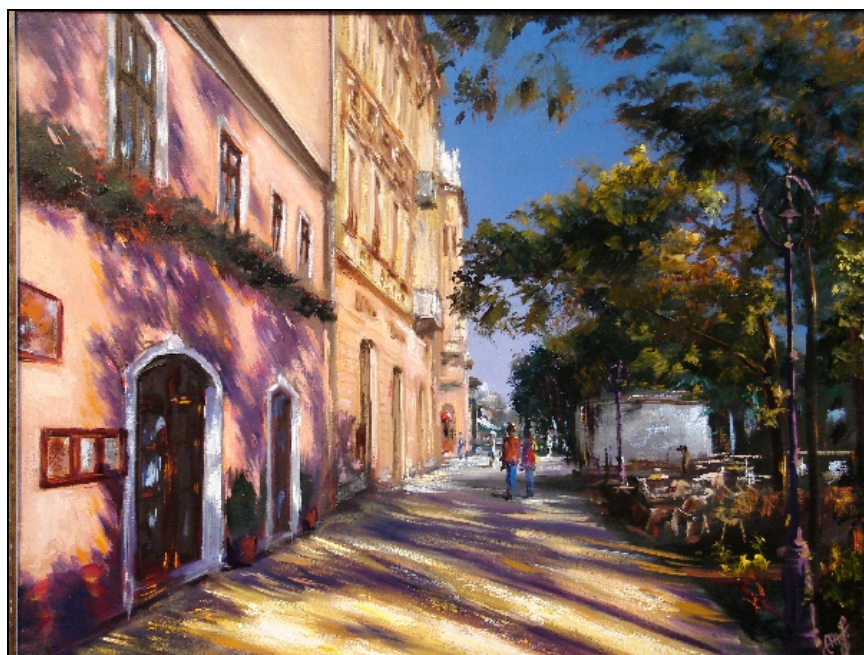


Maksai János: Egy szál virág

Néha nem tudok szólni, hát hallgatok
némán tűröm, míg e hallgatás
szívemre tövisszorongat von
A vágy, mi szólni hív
csupán a pillanat játéka
amiben teljesednénk ki,
az zúz majd szilánkokra
s a pillanat, ím ünnepli
e szárnysegett mozdulatot,
midőn a lélek
mélyen lent vacog
s míg fehérszárnyú felhők közé
a tekintet olykor elsuhan
lelkek béklyóit hordja
a test hasztalan

Vakon bámul, sötét szemeödrében
haldokló fényt éltet
bús szirénektől
kéklik így az ének
e szívhúrokon táncoló
sosem látott képnek
önként veti magát mind,
mi egykor szín s tán forma volt
béna léptekkel ropott táncot
s keserédes csókot lop
egy vándorárny
mi épp az ablakon suhant át
s én e lélekvonaton
véle tovább robogok

Fürtökben lóg a nyár
nap sárga házfalon
kacaj omlik lágyan
szürke vályogon
Ölelő boltív
keretez ablakot
féltve őrizvén meg így
minden pillanatot
szédülten oldalaz
házhoz a fa
mi elmúlásnak magát
oly büszkén átadta
fűrészporos reggelre
násztáncot lejt egy veréb
nem csal több függönyárnyat
ablakra lomblevél
szabad a tekintet
s puszta a láthatár
napfénytől ittas az ablak
s a ház
szíveket fényesíteni
boldogság ó mondd
lopva most
épp kitől érkezel?



Maksai János: Reggeli fények

Kacag a kacathalmaz,
fulladozom alatta
Elfutni..? minek? El hova?
Nincs távolság, nincs tér, se idő
De fény sincs már, az éltető
Csak én vagyok s a sok kacat
Szabadságom börtönének falai
Mind kacatból vannak
Csupa lim-lom ócskaság
Hasznát én már nem veszem, s tán
sosem vettem igazán...
gondolataim csökkent foszlányokként
repedve növelik a káoszt
sokasodva formálják,
erősítik rácsom
tegyék, már nem bánom.
Magamba zárva
sikoltásom árva dalára
hangolatlanul, csupaszon, s torzul
állok én: az egész, a semmié
s köröttem a rész nyüzsg
hasztalan sokaság
ócska lim-lom,
s nem más.



(Kép forrása: <http://www.zi-de-zi.ro/wp-content/uploads/2017/01/stire-targ-antichitati-660x330.jpg>)

Idebent az én szobámban

érezni a hideget
mely átfog és el nem ereszt
csontokig hatoló, s nehéz az érzés
odakint meg csak repdes az idő
fáknak levelén
szárnycsapása kusza,
akár éveim sokasága,
eltékozolt órák száma
vagy oly céltalan,
akár a csapzott madársereg,
mely vihar szele elől
sietve igyekez
remélve valahol tán
biztonságra lel,
s hogy egykor
új napnak sugara szárítja
orkán tépte tollait...
...de nem! ez a hideg
most más valamit rejteget
s burkol magába be,
ám hasztalan,
hisz súlyát érzem mellemen
bárha képes volna a test
léleknek béklyóit lerúgva
szárnyalni messze
úgy tán elfuthatnék
én is a végtelenbe,
vagy elkapva szűrnám
napnak arany sugarát
mélyen a szívbe,
hogy azzal fényesítse be...
ám mindhiába:
lélekterhet nem cipelnek inak,
csupán a bús szív egyedül, mi bírja azt.



Maksai János: Öreg ablakok

Tüzes pajzssal jó az éj
hajnalok hasadnak mögötte
s akár az inga íve,
úgy táncol fénye
rabláncon kél a hajnal
elkapni igyekszel egy fonalat
majd markolod erősen
míg tenyered vérré sebzi az
akaratom mégse csügged
nehéz cseppet könnyez a kéz
a vér bíborfolyóvá csörgedez
lelkeknek cseppje hull



(Kép forrása: <http://nepszava.hu/picture/119984/normal/479/00479309.jpeg>)

Ezek a percek már
órákká dagadnak
naptáram falai közt
évekbe fulladnan
tapodom az időt.
Rendet kéne tenni már
e sok kusza bejegyzés között
Lassan nincs több üres oldal
szállnak az évek
s a hónapok
Nehéz éjjelekre
jönnek mindújabb nappalok
Forgok velük én
s így folyik velem a lét
minden óra peremén
Szörnyű Idő,
hát már ki sem ismerlek
úgy elfolyik mellettem minden
annyira sebesen



Salvador Dalí: Elfolyó idő

Borosüveg mélyén
lapuló bánat
minden cseppje bíbor
üveg falán csókot vált a fény
s a nehéz bortest
míg hagyja
csendben kilesd
ezt az őrült táncot
a vaksötétbe ringó árnyat
mit e szédült mozgás kelt

Igyekszem elkapni a csendet,
ekképp szobám falai közt
pókhálóként kifeszítettem
lelkem vakablakából melegség
árad
megtartja tán itt bent e vágyat
s meg tudunk hallgatni még
egynehányat
e csend szólamból...
- Lélegzet visszafojtva várom,
vajon mi lesz
a pillanat varázsa előnt teljesen
itt van most
és én hagyom, hagy maradjon
még kicsit, de csitt!
odakintről madárfütty hallik
elszakadt a pókfonál
szemtükörből fény ömlik, s halad
lúktet a szív,
eléri a madárdal
a csend tompán elhasal
a semmié lesz
az enyém egészen
nem is lehet sohasem



(Kép forrása: <https://i.pinimg.com/474x/25/04/dd/2504ddf4a2721a800eff9c70b442bc28--holland-radios.jpg>)

Merengő

Barnán kopott a szék,
melynek támláján a kéz
csak csendben elterül,

ócska ablakkeret
elnyeli a tekintetet,
s fojtja magába,
közben bámul barnán,
/nyüzsgő város tompa zaja,
poros utca forгатaga
sem tör át/
bár a szív
kifelé menekülne tán...
tik-tak, szapora órahang
hűs szobában marasztal,
tik-tak, e két lélekhang,
mit észlelni szabad,

ülünk hát csendben,
engedelmesen,
fáradt a tag,
most megpihen,
s máris halványul a kinti kép,
s az arc, melyet immár a fagy
ablaknak üvegére rátapaszt,
ó, jaj, szirmai a jégvirágnak
soha el nem hullanak.

Emberszívek odaát
melegek és puhák,
akár egykoron
e székkárpit itt,
fáradt testnek
tompá támasza. ¹



(Kép forrása: https://style-magazin.ch/sites/default/files/styles/landscape-1280x854/public/teaser-images/bildschirm_foto_2015-02-04_um_16.28.43.jpg?itok=uEC70MVm)

¹ <https://poet.hu/vers/213473>

Hús szobában

Szőnyeg testtel rogyan
A kelme lépteim alatt
A szűk szobában
Kék kábulatban
Ring egy bölcső s benne
Műanyag arcra
Halovány mosoly tapad
S csukódik majd nyílik a szem
Miként inog csendesen
Fehér fodrú kicsiny bölcső
Dereng a homály
Míntha kiutat keresne
Vagy megbújni készülne
Egy csendes sarokban
Rezzen a lég
Légy röptében ragyog a magány
Bútorok hajlanak egymásra
Függöny borul a némaságra
S ring az apró bölcső tovább
Kong a tér körötte
Pislákoló lámpa fénye törik
Majd puhán elhasal
Ó bíborszínű piciny ajkak...
Hideg pírrel elidőz egy gondolat
S az idő megáll vesztegelni tán
Egy kicsit itt
De csitt! Ím e bölcső halkán ring.²



(Kép forrása: <https://i.pinimg.com/originals/9b/8e/fc/9b8efcc2002dc0314887e383a8af2b55.jpg>)

² <https://poet.hu/vers/212960>

Téli vadászat

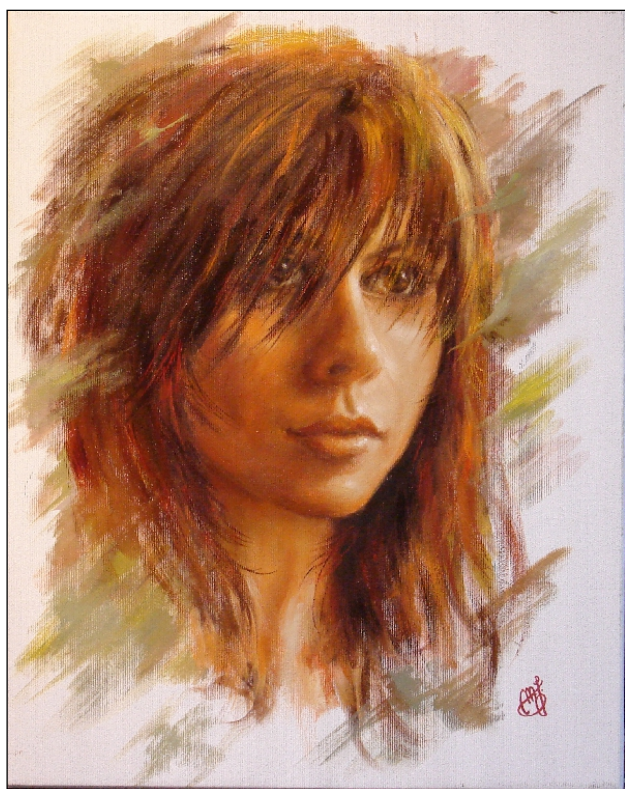
Úzött vad rozsdálja vérét a hóra,
mi előbb patyolat,
most vörös köntösét
ölti fel rialomnak.

farkasfogak tátongnak,
s fagyos szellő oldalaz,
szarvasbőrbe burkolt tag szakad,
s ömlik a hó,
s hóba a vér vörösen.³



Pieter Bruegel: Vadászok a hóban (Jagers in de Sneeuw)

³ Megjelent Vitéz Ferenc Néző Pont című irodalmi és művészeti folyóiratában (XII. évfolyam 2017.február-március)



Maksai János: Megpillantva

Pipacs a szélben

Vad búzatáblákba
Vidám pipacshad csal formát
Lágy szellő lengedezve
írja vonalát
Vörösen izzó lelküket
Pajkos fuvallat táncba úzi
Törékeny testük meghajol,
S a mozgást elnyeli

Szépen bánj a csókkal,
mit pírral bevont ajkadra
e fáradt múzsa lehell
fejkendője emlékkelme
gyöngyház fényű fehér csipke
fodra libben
ha jó egy régi gondolat
Bánj szépen a kinnal
mi konokul fojtogat
bárha fáradt a test
s a kar tagbaszakadt
alázattal viseld sorsodat
melyet egyetlen gördülő gondolat
mi perdül-fordul oly könnyeden
teremt s tarol,
ha beérett mind
mi gyümölcsévé lehet
míg börtönrácsok közt
az elme toporogva
céltalan vesztegel⁴

⁴ Megjelent Vitéz Ferenc Néző Pont című irodalmi és művészeti folyóiratában (XII. évfolyam 2017.február-március)

A gyertyák csonkig égnek...

A gyertyák csonkig égnek,
Idő karmolását ingázzák a fények,
az érzést, melyet régóta érzek,
oly mélyen tép belém, húsomat rágja,
e kegyetlen idő sárga áramlása

hát tépj csak bennem mindent szerteszt!

A gyertyák csonkig égnek
Fényük(kel) lángolva hanyatlanak a szélben
S elfolyik testük minden lényre

Közben húsból vérzek,
Lelkem lihegve árad szét testemben,
Mintha kiutat keresne
E szövetrengetegbe göngyölt
omladozó börtönben

Veleimben érzem a lüktetést,
ha múltna, volna jó
Toporog az elme
Kitörni mersze lenne
-de képtelen

Most már bizton tudom:

A gyertyák csonkig égnek
Elpihenek hát és nézem szelíden,
Amint kialvó fényükben váratlan
Csillan létük értelme...



(Kép forrása: <http://www.frasibelle.net/wp-content/uploads/2013/11/ca19.jpg>)



Leendő hajnaloknak könnyét

nyeli a Holdfény erősen
méreg az, lelkeknek mérege
halványsárgán törik
s gurul e holdézés
mely árnyként a szívbe
oly mélyen szúr
majd mállik odabenn szertesét

...halványkék az ég
képzeltsúlyú felhők testét
s a kialvófényű napsugárt
burkolja sűrű ködfoszlány
sötét holdcsókolta hiány dereng
köntösödön, melynek gomblyukán
egy aranycsillag tündököl
fénye hamar hanyatlik
csupán hamis káprázat
téged nézlek már te égi narancs
vérpezsdítő varázsod
hinted az éjsötétre
csillaghadak képe pislákol előtted
bambán bámulsz bár én terád
égi mécsesként tekintek
aszfalton a hús piheg
s te fent hazudsz
a Mindenek fellett
kerek ábrázatodra gyűlni
csalpa mosolyt engedsz.⁵

(Kép forrása:https://www.desktopbackground.org/download/2048x1152/2010/09/23/84259_halloween-full-moonwith-clouds_2880x1800_h.jpg)

Boldogság aljára leül a bánat,
ám ha fölsalják olykor csábító árnyak,
lüktető csupaszín szélére ülve
szemtükrökbe gyűlve
onnan élesen kitekint

⁵ Megjelent Vitéz Ferenc Néző Pont című irodalmi és művészeti folyóiratában (XII. évfolyam 2017.február-március)

<http://www.civisporta.hu>

civisporta@gmail.com

